

University of Groningen

Richtlijn voor grensoverschrijdende omzetting

Snijder-Kuipers, Birgit; van de Leemkolk, Tijmen

Published in:
Tijdschrift voor de ondernemingsrechtpraktijk

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Publication date:
2020

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
Snijder-Kuipers, B., & van de Leemkolk, T. (2020). Richtlijn voor grensoverschrijdende omzetting. *Tijdschrift voor de ondernemingsrechtpraktijk*, 2020(5), 25-30.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

280. Richtlijn voor grensoverschrijdende omzetting

MR. T.N. VAN DE LEEKOLK EN MR. DR. B. SNIJDER-KUIPERS

Eind november 2019 is het Voorstel tot wijziging van Richtlijn (EU) 2017/1132 met betrekking tot grensoverschrijdende omzettingen, fusies en splitsingen aangenomen: de Mobiliteitsrichtlijn.¹ Deze richtlijn trad op 1 januari 2020 in werking. Deze richtlijn heeft tot doel het voor vennootschappen makkelijker te maken om zich van de ene naar de andere lidstaat te verplaatsen met behoud van rechtspersoonlijkheid. De richtlijn volgt na een lange periode van onzekerheid over de mogelijkheid en invulling van grensoverschrijdende omzetting van vennootschappen. De lidstaten moeten deze richtlijn uiterlijk 31 januari 2023 in hun nationale wetgeving implementeren. De Nederlandse wetgever is nu aan zet.

Inleiding

De afgelopen jaren heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie een reeks arresten gewezen over grensoverschrijdende verrichtingen.² Voor grensoverschrijdende omzettingen waren de arresten *Cartesio*, *Vale* en *Polbud* van belang. In deze arresten heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat een grensoverschrijdende omzetting mogelijk is en dat de verplaatsing van de statutaire zetel van een vennootschap ook mogelijk is zonder de werkelijke zetel van de vennootschap te verplaatsen. In de Mobiliteitsrichtlijn is vastgelegd dat de rechtspersoonlijkheid van een entiteit na grensoverschrijdende omzetting gehandhaafd blijft. De activa en passiva bestaan voort in de omgezette vennootschap.³

In Nederland vinden jaarlijks tientallen grensoverschrijdende omzettingen van kapitaalvennootschappen plaats.⁴ Bij een grensoverschrijdende omzetting zijn verschillende belanghebbenden betrokken, zoals minderheidsaandeel-

houders, crediteuren, werknemers en zekerheidsgerechtigden. Tot op heden is de mogelijkheid tot grensoverschrijdende omzetting echter (nog) niet gecodificeerd in nationale wetgeving. In de praktijk worden verschillende procedures toegepast om een grensoverschrijdende omzetting tot stand te brengen zonder expliciete wettelijke basis in de Nederlandse wetgeving. We zullen enkele onderdelen van de diverse procedures bespreken.⁵ Op dit moment zijn er verschillende procedures die gehanteerd worden bij grensoverschrijdende omzetting. Met het aannemen van de Mobiliteitsrichtlijn, adviseren wij deze procedure als uitgangspunt te nemen. Hoewel de Mobiliteitsrichtlijn ook ziet op grensoverschrijdende fusies en splitsingen, gaat dit artikel slechts in op grensoverschrijdende omzetting.

Huidig Nederlands recht

Momenteel bevat de Nederlandse wet geen regeling die het mogelijk maakt een kapitaalvennootschap grensoverschrijdend om te zetten. De wettelijke regeling van art. 2:18 BW ziet uitsluitend op de omzetting van Nederlandse privaatrechtelijke rechtspersonen in andere Nederlandse privaatrechtelijke rechtspersonen. Op basis van jurisprudentie van het Hof van Justitie zou een grensoverschrijdende omzetting echter op dit moment wel mogelijk moeten zijn. In de praktijk wordt daarom vaak gekeken naar de regeling voor omzetting zoals vastgelegd in art. 2:18 BW.⁶

1 Richtlijn (EU) nr. 2019/2121, *PbEU* 2019, L321/1 (voorts: de Mobiliteitsrichtlijn).

2 HvJ EG 27 september 1988, C-81/87, ECLI:EU:C:1988:456 (*Daily Mail*); HvJ EG 9 maart 1999, C-212/97, ECLI:EU:C:1999:126 (*Centros*); HvJ EG 5 november 2002, C-208/00, ECLI:NL:XX:2002:AF5775, *FED* 2003/446 (*Überseering*); HvJ EG 30 september 2003, C-167/01, ECLI:EU:C:2003:512, *NJ* 2004/394, m.nt. Vlas (*Inspire Art*); HvJ EG 13 december 2005, C-411/03, ECLI:EU:C:2005:762, *JOR* 2006/33, m.nt. Vossestein (*Sevic*); HvJ EG 16 december 2008, C-210/06, ECLI:EU:C:2008:723, *Ondernemingsrecht* 2009/25, m.nt. Schutte-Veenstra (*Cartesio*); HvJ EU 12 juli 2012, C-378/10, ECLI:EU:C:2012:440, *Ondernemingsrecht* 2012/111, m.nt. Schutte-Veenstra (*Vale*); HvJ EU 25 oktober 2017, C-106/16, ECLI:EU:C:2017:804 (*Polbud Wykonawstwo sp. z o.o.*).

3 Art. 86 novodicies Mobiliteitsrichtlijn.

4 G.J.C. Rensen & K.J. Bakker, 'Grensoverschrijdende omzetting in de praktijk' in: J.J. van den Broek & G.J.C. Rensen, *Grensoverschrijdende omzetting van rechtspersonen*, Deventer: Kluwer 2018, p. 147.

5 Zie hierover ook over de rol van de notaris bij een grensoverschrijdende omzetting: F.J. van Oranje, 'De rol van de Nederlandse notaris bij een grensoverschrijdende omzetting' in: J.J. van den Broek & G.J.C. Rensen, *Grensoverschrijdende omzetting van rechtspersonen*, Deventer: Kluwer 2018, p. 112 e.v.

6 En art. 2:71, 72, 181-183 BW.

Europese jurisprudentie

In het *Cartesio*-arrest verzocht een vennootschap, opgericht naar Hongaars recht met zetel in Hongarije, de Hongaarse rechter haar zetel te verplaatsen naar Italië. Dit verzoek werd afgewezen omdat Hongaars recht niet toestond dat een vennootschap haar zetel zou verplaatsen naar een ander land waarbij tegelijkertijd Hongaars recht op de vennootschap van toepassing zou zijn. Na een procedure bij het Hongaarse hof van beroep werden prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie gesteld. Het kernpunt van het *Cartesio*-arrest zit niet in de beantwoording van deze vragen, maar in het *obiter dictum*. Hierin stelt het Hof van Justitie dat vennootschappen op grond van de vrijheid van vestiging het recht hebben zich om te zetten in een vennootschap naar het recht van een andere lidstaat, mits deze laatste lidstaat dit toestaat.⁷ Hierdoor leek de effectiviteit van een grensoverschrijdende omzetting afhankelijk van het recht van de lidstaat van aankomst.⁸

De Mobiliteitsrichtlijn zorgt voor wettelijke basis voor grensoverschrijdende omzetting

Uit het *Vale*-arrest blijkt echter dat een nationale regeling die van toepassing is op omzetting van nationale vennootschappen en niet van toepassing is op omzetting van een vennootschap die valt onder het recht van een andere lidstaat, in beginsel in strijd is met de vrijheid van vestiging.⁹ Met andere woorden, de lidstaat van aankomst is verplicht mee te werken aan een *inbound*-omzetting, indien het ook een regeling kent voor nationale omzetting van vennootschappen.¹⁰ Met inachtneming van het gelijkwaardigheidsbeginsel en het doeltreffendheidsbeginsel mag het land van ontvangst in principe de eigen nationale bepalingen toepassen ten aanzien van de oprichting van vennootschappen.

Het meest recente arrest van het Hof van Justitie dat relevant is voor grensoverschrijdende omzetting, is het *Polbud*-arrest. Naast een bevestiging van de *Cartesio*- en *Vale*-arresten, bepaalt het Hof van Justitie dat de vrijheid van vestiging ook van toepassing is op een grensoverschrijdende omzetting indien uitsluitend sprake is van een

verplaatsing van de statutaire zetel zonder verplaatsing van de werkelijke zetel.

Het Hof van Justitie heeft bepaald dat lidstaten verplicht zijn mee te werken aan een *inbound*-omzetting indien de desbetreffende lidstaat een procedure heeft tot omzetting van naar het recht van die lidstaat opgerichte vennootschappen. Voor wat betreft een *inbound*-omzetting van een buitenlandse kapitaalvennootschap, ligt de nadruk op de vorming van een Nederlandse kapitaalvennootschap.¹¹

Naast eventuele vereisten vanuit buitenlands perspectief, moet bij een *inbound*-omzetting vanuit Nederlands perspectief in ieder geval een notariële akte van omzetting worden verleden die de nieuwe statuten van de vennootschap bevat. Daarnaast is bij omzetting in een naamloze vennootschap ook een accountantsverklaring in de zin van art. 2:72 BW vereist om het minimumkapitaal te garanderen.

Voorontwerp

Op 12 februari 2012 heeft de Commissie Vennootschapsrecht een voorstel tot het reguleren van grensoverschrijdende omzetting op nationaal niveau bij de Minister van Veiligheid en Justitie ingediend. Dit voorstel leidde tot een ambtelijk Voorontwerp dat op 31 januari 2014 ter consultatie werd aangeboden.¹² Het Voorontwerp zou een nieuwe titel 7A van Boek 2 BW in het leven roepen. Deze nieuwe titel zou zowel nationale omzetting als *inbound* en *outbound* grensoverschrijdende omzetting regelen.

De wetgever heeft voor het Voorontwerp de regeling voor de grensoverschrijdende zetelverplaatsing van een SE als uitgangspunt genomen. Deze is op bepaalde punten aangevuld met de regeling voor de grensoverschrijdende fusie. Op enkele punten is nog aangesloten bij de regeling van nationale omzetting. Wanneer dat niet mogelijk was, is een eigen voorziening opgenomen.¹³

Het Voorontwerp bevat een aantal nuttige bepalingen die het uitvoeren van een *inbound*-omzetting regelen. Zo is op grond van art. 2:334ww Voorontwerp een notariële akte van omzetting nodig en wordt aan deze akte van omzetting een verklaring van een rechterlijke, administratieve of andere bevoegde instantie gehecht waaruit blijkt dat aan alle pre-omzettingsvereisten is voldaan. Indien het gaat om een *inbound*-omzetting naar een naamloze vennootschap, moet ook een accountantsverklaring in de zin van art. 2:393 lid 1 BW worden bijgevoegd. Daarentegen is het Voorontwerp beperkt tot de kapitaalvennootschap en is er

7 HvJ EG 16 december 2008, C-210/06, ECLI:EU:C:2008:723, r.o. 112, *Ondernemingsrecht* 2009/25, m.nt. Schutte-Veenstra (*Cartesio*).

8 J.J. van den Broek & G.J.C. Rensen, 'Grensoverschrijdende omzetting van vennootschappen: de arresten *Cartesio*, *Vale* en *Polbud*' in: J.J. van den Broek & G.J.C. Rensen, *Grensoverschrijdende omzetting van rechtspersonen*, Deventer: Kluwer 2018, p. 7.

9 HvJ EU 12 juli 2012, C-378/10, ECLI:EU:C:2012:440, r.o. 33, *Ondernemingsrecht* 2012/111, m.nt. Schutte-Veenstra (*VALE*).

10 J.J. van den Broek & G.J.C. Rensen, 'Grensoverschrijdende omzetting van vennootschappen: de arresten *Cartesio*, *Vale* en *Polbud*' in: J.J. van den Broek & G.J.C. Rensen, *Grensoverschrijdende omzetting van rechtspersonen*, Deventer: Kluwer 2018, p. 16.

11 F.J. van Oranje, 'De rol van de Nederlandse notaris bij een grensoverschrijdende omzetting' in: J.J. van den Broek & G.J.C. Rensen, *Grensoverschrijdende omzetting van rechtspersonen*, Deventer: Kluwer 2018, p. 118 e.v.

12 Zie https://www.internetconsultatie.nl/grensoverschrijdende_omzetting/details.

13 Concept MvT van concept Wetsvoorstel grensoverschrijdende omzetting van kapitaalvennootschappen 2014, p. 3.

geen bescherming voor zekerheidsgerechtigden op aandelen in de om te zetten vennootschap.¹⁴

Zie in de bijlage een overzicht van de toepasselijke wettelijke bepalingen per procedure bij een grensoverschrijdende omzetting. Dit overzicht kan helpen bij het invullen van de eventuele leemtes die de Mobiliteitsrichtlijn achterlaat.

Toepassingsbereik

Het Hof van Justitie heeft zich uitgelaten over het grensoverschrijdend omzetten van een *vennootschap*. De vraag kan gesteld worden of op basis van deze arresten uitsluitend kapitaalvennootschappen omgezet kunnen worden of ook andere entiteiten zoals verenigingen, coöperaties, onderlinge waarborgmaatschappijen en misschien zelfs stichtingen.

De oorspronkelijke Richtlijn (EU) nr. 2017/1132, *PbEU* 2017, L169/46 waar deze gewijzigde richtlijn betrekking op heeft, heeft alleen betrekking op de in Bijlage II van die richtlijn genoemde kapitaalvennootschappen. Voor Nederland zijn dit dus de nv en de bv. Een procedure tot het grensoverschrijdend omzetten van andere privaatrechtelijke entiteiten is met de Mobiliteitsrichtlijn niet geregeld. Of en zo ja, hoe een dergelijke entiteit omgezet kan worden, blijft dus nog de vraag.

Analogie grensoverschrijdende fusie

Naast de twee bovenstaande procedures (nationale regeling en Voorontwerp), wordt ook vaak gekeken naar procedures die lijken op de procedure van een grensoverschrijdende omzetting. Een daarvan is de gecodificeerde procedure tot grensoverschrijdende fusie.¹⁵ Elementen van deze procedure kunnen gebruikt worden om eventuele leemtes in de vorige twee procedures op te vullen.

Nationale wettelijke omzettingsregeling wordt uitgebreid naar grensoverschrijdende omzetting

In de praktijk zien we dat de bovenstaande procedures worden gehanteerd. De ondergrens voor het uitvoeren van een grensoverschrijdende omzetting is de huidige nationale wettelijke regeling gebaseerd op art. 2:18 BW. Ter bescherming van minderheidsaandeelhouders, werknemers, crediteuren en zekerheidsgerechtigden worden daarnaast elementen uit de twee andere procedures (Voorontwerp en grensoverschrijdende fusie) toegepast.

Mobiliteitsrichtlijn

Een grensoverschrijdende omzetting volgens de Mobiliteitsrichtlijn begint met het opstellen van een voorstel tot grensoverschrijdende omzetting.¹⁶ Het voorstel wordt opgesteld door het bestuur van de om te zetten entiteit en bevat onder andere informatie over de bescherming van bij de om te zetten entiteit betrokken belanghebbenden. Het bestuur stelt daarnaast een verslag op (vergelijkbaar met een toelichting bij een juridische fusie) waarin de wettelijke en economische aspecten van de grensoverschrijdende omzetting worden toegelicht en verantwoord.¹⁷ Dit verslag bevat een deel voor de aandeelhouders van de vennootschap en een deel voor de werknemers waarin de gevolgen van de grensoverschrijdende omzetting voor de werknemers worden toegelicht. Nieuw is het verslag van het bestuur van de vennootschap aan de werknemers van de vennootschap.¹⁸

In een aantal artikelen in de Mobiliteitsrichtlijn wordt verwezen naar een onafhankelijke deskundige of een bevoegde instantie. Voor de onafhankelijke deskundige ligt het meest voor de hand dat de accountant als zodanig wordt aangewezen gezien de vergelijkbare rol die deze vervult bij de juridische fusie. Voor invulling van de bevoegde instantie komen meer beroepsbeoefenaren in aanmerking en ligt invulling van deze rol iets minder voor de hand en adviseren wij dat de wetgever aansluit bij de vergelijkbare rol die wordt vervuld bij grensoverschrijdende juridische fusie of splitsing. Een onafhankelijke deskundige moet bij middelgrote en grote vennootschappen het voorstel en de verslagen vervolgens controleren op nauwkeurigheid.¹⁹ Micro- en kleine ondernemingen, dat wil zeggen ondernemingen waar minder dan vijftig personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet of het jaarlijkse balanstotaal € tien miljoen niet overschrijdt, zijn vrijgesteld van het vereiste van een verslag van een onafhankelijke deskundige, in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel. Deze onafhankelijke deskundige stelt voor de aandeelhouders van de vennootschap een schriftelijk verslag op waaruit de eventuele gedeeltelijke vergoeding wordt gecontroleerd. Het verslag wordt ook gebruikt door de bevoegde instantie (de accountant, de fiscalist of de notaris lijkt hiervoor geschikt) om in te schatten of de grensoverschrijdende omzetting een kunstmatige constructie is, die bedoeld is om fiscale voordelen te behalen of om werknemers, schuldeisers of minderheidsaandeelhouders te benadelen.²⁰ Dit lijkt op het eerste gezicht een erg algemeen vereiste. In de praktijk zal de bevoegde instantie hiervoor in belangrijke mate afgaan op de informatie die de cliënt hierover verstrekt, in combinatie met de

14 Zie hierover: E.R. Roelofs & G.C. van Eck, 'Een voorstel voor een regeling omtrent grensoverschrijdende omzetting van vennootschappen (I)' *WPNR* 2013/6971, par. 9.

15 Ook gedacht kan worden aan de procedure voor zetelverplaatsing uit de SE-verordening en de ingetrokken Veertiende Richtlijn.

16 Art. 86 quinquies Mobiliteitsrichtlijn.

17 Art. 86 sexies Mobiliteitsrichtlijn.

18 Art. 86 sexies jo. 86 duodecies Mobiliteitsrichtlijn. Zie over de positie van werknemers uitgebreid J.N. Schutte-Veenstra en M.A. Verbrugh, 'De Richtlijn betreffende grensoverschrijdende omzetting, fusie en splitsing nader beschouwd', *Ondernemingsrecht* 2020/40, p. 208-218.

19 Art. 86 septies Mobiliteitsrichtlijn.

20 Mobiliteitsrichtlijn toelichting p. 4.

gegevens die bekend zijn vanuit de professionele beroepsuitoefening. Gekozen is voor een langere periode, te weten drie maanden, waarin verzet aangetekend kan worden door crediteuren.²¹

Net als bij juridische fusie en splitsing hebben aandeelhouders een uittreedrecht bij grensoverschrijdende omzetting.²² In ieder geval hebben aandeelhouders die tegen het voorstel hebben gestemd, recht op een vergoeding. De lidstaten kunnen deze mogelijkheid ook aan andere aandeelhouders toekennen.²³

Het verslag wordt aan de algemene vergadering gepresenteerd, die een besluit neemt over het al dan niet doorzetten van de grensoverschrijdende omzetting.²⁴ Indien de grensoverschrijdende omzetting wordt goedgekeurd, wordt dit besluit tezamen met de relevante informatie aan de bevoegde nationale instantie (de notaris lijkt hiervoor geschikt, net als bij een juridische fusie) van de lidstaat van vertrek toegezonden. Deze geeft vervolgens een aan de omzetting voorafgaand attest af.²⁵ Eventuele overige af te geven verklaringen laten we buiten beschouwing.²⁶ Uit het attest blijkt dat alle procedures en formaliteiten in acht zijn genomen en aan alle overige relevante voorwaarden is voldaan. Deze bevoegde instantie, hierna te noemen: de notaris, toetst onder andere of de werknemers, minderheidsaandeelhouders en schuldeisers voldoende worden beschermd en of geen sprake is van een kunstmatige constructie om fiscale voordelen te behalen. Deze geeft het attest af indien na afloop van een maand geen bezwaren bestaan tegen de grensoverschrijdende omzetting. Indien er wel bezwaren bestaan, heeft de notaris nog een maand om diepgaand onderzoek uit te voeren, nadat de notaris de vennootschap heeft geïnformeerd dat de notaris bezwaren ziet bij de grensoverschrijdende omzetting.²⁷

Zodra het attest in de lidstaat van vertrek is afgegeven, stuurt deze het attest door naar de bevoegde instantie (meestal de notaris of de rechtbank) in de lidstaat van aankomst. De bevoegde instantie in de lidstaat van aankomst bekijkt het attest vervolgens door de bril van het recht van de lidstaat van aankomst. Als deze instantie meent dat de grensoverschrijdende omzetting rechtmatig is uitgevoerd, kan zij overgaan tot inschrijving daarvan nadat aan de nationale vereisten van het inreisland is voldaan.

De vennootschap is grensoverschrijdend omgezet op het moment van inschrijving in het register van de lidstaat van aankomst. Deze procedure van inwerkingtreding bij inschrijving kennen we ook bij oprichting van een EESV waarbij ook pas rechtspersoonlijkheid wordt verkregen bij inschrijving in het handelsregister.

De vraag kan gesteld worden of crediteurenbescherming bijzondere aandacht verdient bij grensoverschrijdende omzetting. In vergelijking met grensoverschrijdende fusie en splitsing is aandacht voor crediteuren noodzakelijk vanwege de rechtsovergang onder algemene titel. Bij grensoverschrijdende omzetting vindt geen vermogensovergang plaats dus kan verdedigd worden dat dit geen gevolgen heeft voor een crediteur. Dat neemt niet weg dat door grensoverschrijdende omzetting het wettelijk kader voor een crediteur wel (ingrijpend) kan wijzigen. Door een toepasselijk ander rechtstelsel na grensoverschrijdende omzetting kan bijvoorbeeld wel sprake zijn van verminderde verhaalsmogelijkheden of toegenomen kosten van verhaal. Vanuit dat oogpunt bezien is crediteurenbescherming ook bij grensoverschrijdende omzetting van belang. Het is daarom gerechtvaardigd dat crediteuren bij grensoverschrijdende omzetting een met juridische fusie en splitsing vergelijkbare waarborg mogen verlangen.²⁸

Aandachtspunten voor de praktijk

Hoewel de Mobiliteitsrichtlijn (nog) niet is vastgelegd in nationale wetgeving, geven de hierboven beschreven elementen wel ruimte om een nieuwe procedure bij grensoverschrijdende omzetting te volgen. Door het volgen van deze procedure kan een grensoverschrijdende omzetting met nog meer zekerheid uitgevoerd worden. Deze zekerheid bestaat erin dat de procedure van grensoverschrijdende omzetting en de rechtsgevolgen, te weten behoud van rechtspersoonlijkheid, uniform zijn omdat deze richtlijn in nationale wetgeving zal worden geïmplementeerd.

Grensoverschrijdende omzetting betekent behoud van rechtspersoonlijkheid

De vraag kan gesteld worden welke van de hierboven besproken procedures gevolgd zou moeten worden, indien deze niet met elkaar in overeenstemming zijn. Gezien het harmoniserende karakter van de Mobiliteitsrichtlijn en het feit dat de Mobiliteitsrichtlijn specifiek grensoverschrijdende omzetting regelt, menen wij dat de Mobiliteitsrichtlijn in beginsel als uitgangspunt genomen moet worden. Dit heeft in ieder geval te gelden tot het moment dat de wetgever uitvoering geeft aan de Mobiliteitsrichtlijn door deze in nationale wetgeving vast te leggen.

Het voorstel is een verbetering omdat er een wettelijke vastlegging komt van de procedure van grensoverschrij-

21 Momenteel bedraagt de termijn voor nationale omzetting twee maanden. (art. 2:71 lid 2, art. 2:100 lid 3 en art. 2:182 lid 3 BW).

22 Art. 86 decies Mobiliteitsrichtlijn.

23 Vanuit Nederlands perspectief zouden dit bijvoorbeeld stemrechtloze aandeelhouders kunnen zijn. Zie voor een uitgebreide bespreking van het uittreedrecht P.P. de Vries, 'Het uittredingsrecht voor aandeelhouders bij grensoverschrijdende omzetting, fusie en splitsing onder de Mobiliteitsrichtlijn', *Ondernemingsrecht* 2020/41, p. 219-226.

24 Art. 86 nonies Mobiliteitsrichtlijn.

25 Art. 86 quaterdecies Mobiliteitsrichtlijn.

26 Denk aan art. 2:316 BW, art. 2:334rr lid 1, art. 2:334rr lid 2, art. 2:334qq, art. 2:334ww lid 2 sub a, art. 2:334ww lid 2 sub b Voorontwerp.

27 Art. 86 quaterdecies lid 7 sub b en Mobiliteitsrichtlijn toelichting p. 5. De Mobiliteitsrichtlijn duidt dit aan met de term 'redelijke termijn'.

28 Art. 86 quinquies lid 1 sub f Mobiliteitsrichtlijn.

dende omzetting. Het feit dat de procedure aansluit bij juridische splitsing en fusie doet recht aan de aard van grensoverschrijdende omzetting als wijze van reorganisatie. De wettelijke nationale regeling voor omzetting vertoont vooral gelijkenis met de procedure van statutenwijziging. Met het toepassen van die regeling wordt onvoldoende rekening gehouden met de ingrijpende wijze van reorganisatie die een grensoverschrijdende omzetting in feite is. Het voordeel van de voorgestelde regeling voor de praktijk is dat er nu een eenduidige regeling komt voor grensoverschrijdende omzetting, waarbij aansluiting is gezocht bij al bestaande procedures van ingrijpende reorganisaties.²⁹

Conclusie

Het vaststellen van een Europese richtlijn over grensoverschrijdende omzetting is een mooie vervolgstap op de jurisprudentie van het Hof van Justitie. Het woord is nu aan de nationale wetgever. Voor nu geven in ieder geval de uitbreiding van de bescherming van werknemers en het uittreiderecht voor aandeelhouders stof tot nadenken.

Over de auteurs

Mr. T.N. (Tijmen) van de Leemkolk

Kandidaat-notaris bij De Brauw Blackstone Westbroek.

Mr. dr. B. (Birgit) Snijder-Kuipers

Kandidaat-notaris bij De Brauw Blackstone Westbroek.

Bijlage Procedure grensoverschrijdende omzetting vanuit Nederland

Outbound grensoverschrijdende omzetting van een Nederlandse kapitaalvennootschap			
Voorbereidende fase			
	Nationale omzetting	Voorontwerp	Richtlijn
Bestuur doet voorstel tot grensoverschrijdende omzetting.	-	2:334pp lid 1-3, 2:334uu	86 quinquies
Schriftelijke motivatie van bestuur voor het besluit en uiteenzetting verwachte gevolgen voor de aandeelhouders, tenzij alle aandeelhouders met het besluit instemmen.	-	2:334pp lid 3	86 sexies (zie lid 6 voor wijze van terbeschikkingstelling verslag)
Verslag van het bestuur aan de werknemers.	-	-	86 sexies, 86 duodecies
Een onafhankelijk deskundige onderzoekt het voorstel voor grensoverschrijdende omzetting en stelt een verslag op voor de aandeelhouders.	-	-	86 septies, 86 vicies
Waarborging werknemersmedezeggenschap.		2:334ss	86 terdecies, 86 quaterdecies lid 5
Voorstel tot omzetting			
	Nationale omzetting	Voorontwerp	Richtlijn
Voorstel tot omzetting wordt neergelegd bij het handelsregister.	-	2:334pp lid 4	86 octies lid 1 sub a, 86 octies lid 1 sub b, 86 octies lid 2
Neerlegging van het voorstel tot omzetting wordt aangekondigd in de <i>Staatscourant</i> .	-	2:334pp lid 4	86 octies lid 5
Voorstel tot omzetting wordt neergelegd ten kantore van de vennootschap of langs elektronische weg toegankelijk gemaakt.	-	2:334pp lid 5	86 octies lid 4
Verzetperiode crediteuren			
	Nationale omzetting	Voorontwerp	Richtlijn
Crediteuren kunnen verzet aantekenen vanaf het moment dat de vennootschap het voorstel tot omzetting heeft aangekondigd in de <i>Staatscourant</i> .	-	2:334qq lid 2 (twee maanden)	86 undecies lid 1 (drie maanden)

²⁹ Zie hierover ook: J.N. Schutte-Veenstra en M.A. Verbrugh, 'De Richtlijn betreffende grensoverschrijdende omzetting, fusie en splitsing nader beschouwd', *Ondernemingsrecht* 2020/40.

Na verzetperiode crediteuren			
	Nationale omzetting	Voorontwerp	Richtlijn
Verklaring van het handelsregister dat de Minister van Veiligheid en Justitie geen verzet om redenen van algemeen belang heeft aangetekend.	-	2:334rr lid 1	-
Verklaring van het handelsregister dat de Nederlandsche Bank N.V. (indien onderworpen aan haar toezicht) geen verzet heeft aangetekend.	-	2:334rr lid 2	-
Verklaring van de rechtbank dat geen crediteur verzet heeft aangetekend.	-	2:344mm lid 1, 2:334qq, 2:334ww lid 2 sub a	-
Verklaring van een accountant als bedoeld in 2:393 lid 1 BW in geval van omzetting in een naamloze vennootschap.	2:72 BW	2:334ww lid 2 sub b	-
Besluitvorming			
	Nationale omzetting	Voorontwerp	Richtlijn
Besluit tot omzetting door de algemene vergadering.	2:18 lid 2 sub a en lid 3 BW, 2:231 BW, 2:233 BW	2:334jj lid 2 sub a, 2:334tt	86 nonies
Besluit tot wijziging van de statuten. De nieuwe statuten moeten aansluiting vinden bij het recht van de lidstaat waarnaar omgezet wordt.	2:18 lid 2 sub b BW, 2:231 BW, 2:233 BW	2:334jj lid 2 sub b, 2:334vv lid 1	86 nonies
Uittredmogelijkheid aandeelhouders			
	Nationale omzetting	Voorontwerp	Richtlijn
Aandeelhouders die tegen het besluit tot omzetting hebben gestemd, hebben de mogelijkheid hun aandelen door de vennootschap over te laten kopen.	-	2:334uu	86 decies
Omzetting van en in kapitaalvennootschap			
	Nationale omzetting	Voorontwerp	Richtlijn
Bijzondere bepalingen bij nationale omzetting.	2:71 BW, 2:72 BW, 2:181-183 BW	2:334kk, 2:334ll	-
Pre-omzetting attest			
	Nationale omzetting	Voorontwerp	Richtlijn
Verklaring van de notaris dat alle vereisten voor een grensoverschrijdende omzetting naar Nederlands recht zijn nageleefd.	-	2:334vv lid 1, 2:334uu lid 5	86 quater, 86 quaterdecies, 86 quindecies lid 1, 86 sexdecies lid 1 jo. lid 4
Werking en registratie omzetting			
	Nationale omzetting	Voorontwerp	Richtlijn
Implementatie van de omzetting (werking afhankelijk van de vereisten dat het recht van de lidstaat van aankomst stelt).	2:18 lid 2 sub c BW	2:334vv lid 2, 2:334ww lid 1 jo. lid 3	86 septdecies, 86 octodecies
In werking treden omzetting.	2:18 lid 2 sub c en lid 7 BW	2:334vv lid 2 jo. lid 3	86 octodecies, 86 novodecies